

HORIZONTÁLNE PRINCÍPY

Projekty predkladané v rámci Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika uplatňujú a dodržiavajú nasledovné horizontálne princípy:

HP Udržateľný rozvoj (ďalej aj „HP UR“)

Základom udržateľného rozvoja sú tri piliere, a to environmentálny, ekonomický a sociálny. Hlavným cieľom horizontálneho princípu udržateľný rozvoj je zabezpečenie environmentálnej, sociálnej a ekonomickej udržateľnosti sociálneho a ekonomického rastu s osobitným dôrazom na ochranu a zlepšenie životného prostredia pri zohľadnení zásady „znečisťovateľ platí“¹, kde sa využívajú nástroje: integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania a posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA), ktoré budú uplatňované v rámci poskytovania príspevku z EŠIF v podmienkach programu.

Základná podmienka poskytnutia príspevku z hľadiska súladu s HP UR je priradenie oprávnených projektových aktivít k 11 cieľom HP UR. Žiadateľ deklaruje súlad projektu s cieľmi HP UR prostredníctvom výberu oprávnených aktivít vo formulári žiadosti o NFP. Zároveň žiadateľ v rámci formuláru žiadosti o NFP v čestnom vyhlásení potvrdzuje súlad s horizontálnymi princípmi. V prípade, ak aktivity projektu nie sú v súlade s oprávnenými aktivitami v rámci výzvy, projekt nespĺňa podmienku poskytnutia príspevku z hľadiska súladu s HP UR.

Ciele HP UR:

Posilnenie environmentálneho aspektu rozvoja

1. podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
2. podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika
3. ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
4. podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Posilnenie ekonomického aspektu rozvoja

5. posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
6. zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality
7. zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov
8. investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
9. posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy

Posilnenie sociálneho aspektu rozvoja

10. podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily
11. podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Zároveň žiadateľ v rámci formuláru žiadosti o NFP v tabuľke „Aktivity partnerov v projekte a očakávané merateľné ukazovatele“ vyberie relevantné projektové ukazovatele, ktoré majú byť realizáciou navrhovaných aktivít dosiahnuté a ktorými sa majú dosiahnuť ciele projektu; projekt sa tým zaraďuje do skupiny s významným príspevkom k HP UR. Výber ukazovateľa HP UR nie je podmienkou pre uznanie príspevku projektu k HP UR.

¹ „znečisťovateľ platí“ – vo všeobecnosti sa pod touto zásadou rozumie pravidlo, že ten, kto svojou činnosťou prípadne nekonaním mohol spôsobiť alebo spôsobil znečisťovanie, alebo poškodzovanie životného prostredia, by mal znášať aj náklady na prevenčné a nápravné opatrenia predchádzajúce, alebo zabraňujúce znečisťovaniu, alebo poškodzovaniu.

Ďalším nástrojom podporujúcim ochranu životného prostredia v rámci programu je uplatňovanie pravidiel zeleného verejného obstarávania v súlade s postupmi definovanými v *Národnom akčnom pláne pre zelené verejné obstarávanie v SR*² (tovary, služby, práce – napr. znížená spotreba energie, znížená spotreba vody, znížená spotreba surovín /neudržateľných zdrojov/, znížené množstvo nebezpečných látok pre životné prostredie, znížená tvorba znečisťujúcich látok, vyššie využitie OZE, environmentálne nakladanie s odpadmi, využitie recyklovaných/recyklovateľných materiálov, znížený vplyv na biodiverzitu, atď.).

HP Nediskriminácia (ďalej aj „HP ND“)

Podpora základných práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ a súvisí so zabezpečením sociálnej udržateľnosti. Hlavným cieľom HP Nediskriminácia je pre programy EŠIF iné než ESF zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb. Prístupnosť má byť zabezpečená v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím ako aj v súlade s národnými predpismi³.

Popis aktivít zameraných na zavádzanie dočasných vyrovnávacích opatrení, dodržiavanie princípov nediskriminácie a podpory univerzálnej prístupnosti žiadateľ povinne uvedie vo formulári žiadosti o NFP.

HP Rovnosť mužov a žien (ďalej aj „HP RMŽ“)

Rovnosť mužov a žien, resp. rodová rovnosť predstavuje spravodlivé zaobchádzanie so ženami a mužmi, čo môže znamenať rovnaké zaobchádzanie, ako aj zaobchádzanie, ktoré je rozdielne, ale je ekvivalentné z hľadiska práv, výhod, povinností a možností. Znamená tiež rovnakú viditeľnosť, rovnaké postavenie a rovnakú účasť oboch pohlaví vo všetkých sférach verejného a súkromného života s cieľom plnohodnotného spoločenského uplatnenia žien a mužov. Hlavným cieľom pre horizontálny princíp podpora rovnosti mužov a žien je pre programy EŠIF iné než ESF zníženie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie v odvetviach hospodárstva.

Popis aktivít zameraných na dodržiavanie princípu rovnosti mužov a žien žiadateľ povinne uvedie vo formulári žiadosti o NFP.

Žiadateľ je povinný zabezpečiť, aby nedošlo k porušeniu HP RMŽ a ND. V súvislosti s touto výzvou je potrebné upozorniť osobitne na to, aby:

- 1) Pri aktivitách projektu a jeho manažmente nedochádzalo k podporeniu, resp. ignorácii horizontálnej alebo vertikálnej rodovej segregácie.
- 2) Pri vzdelávacích aktivitách boli zabezpečené také podmienky, ktoré nebudú znevýhodňovať žiadnu z cieľových, znevýhodnených skupín obyvateľstva a obsah vzdelávania neobsahoval žiadne informácie, ktoré by akýmkoľvek spôsobom podporovali diskrimináciu, nerovnosť mužov a žien.
- 3) Pri budovaní, modernizácii, rekonštrukcii/revitalizácii ciest, turisticky atraktívnych objektov kultúrneho/prírodného dedičstva, odpočívadiel, oddychových zón, parkovísk, infraštruktúrnych prvkov, chodníkov a pod. je potrebné zabezpečiť prístupnosť predmetných výstupov projektu pre osoby so zdravotným postihnutím, so zameraním na zabezpečenie bezbariérového prístupu.

² Relevantné pre prijímateľov zo SR.

³ V SR v súlade s Partnerskou dohodou, Vyhláškou 532/2002 Ministerstva Životného prostredia, Výnosom Ministerstva Financíí 55/2014, Stavebným zákonom 50/1976Zb. / V ČR v súlade s Partnerskou dohodou, Vyhláškou 398/2009 Sb. Ministerstva pro místní rozvoj ČR, zákonom č. 283/2006 Sb. (stavební zákon).

Žiadateľ deklaruje súlad projektu s cieľmi HP RMŽ a ND prostredníctvom výberu oprávnených typov aktivít vo formulári žiadosti o NFP, v rámci ktorého sa automaticky vygeneruje text v znení „Projekt je v súlade s princípmi rovnosti mužov a žien a nediskriminácia“. Subjekt vykonávajúci úlohy kontroly overí splnenie tejto podmienky poskytnutia príspevku prostredníctvom overenia znenia textu vo vzťahu k HP RMŽ a ND vo formulári žiadosti o NFP. Žiadateľ rovnako v rámci formulára žiadosti o NFP v čestnom vyhlásení potvrdzuje súlad s horizontálnymi princípmi.

V rámci programu je gestorom HP UR Úrad vlády SR a HP RMŽ a ND Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Základným dokumentom HP UR je Systém implementácie HP UR. Bližšie informácie týkajúce sa HP UR je možné získať na webovom sídle www.hpisahptur.gov.sk / menu: HP UR 2014-2020.

Základným dokumentom HP RMŽ a ND je Systém implementácie HP RMŽ a ND. Bližšie informácie týkajúce sa HP RMŽ a ND je možné získať na webovom sídle www.gender.gov.sk. V prípade potreby je žiadateľ oprávnený konzultovať otázky týkajúce sa HP RMŽ a ND spôsobom určeným pre komunikáciu s poskytovateľom, ktorý je uvedený vo výzve. V prípade špecifických otázok bude žiadateľovi poskytnutý kontakt na zamestnanca gestora HP, ktorý mu poskytne požadované informácie.

Proces monitorovania plnenia horizontálnych princíпов bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princíпов (t. j. popis vykonaných aktivít, ich výsledky a vyhodnotenie ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princíпов), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princíпов.